אבל לע"ל הקב"ה עושה מלאך המות סטטיוגר שלהם הה"ד (שם) וירדו בם ישרים לבקר וצורם לבלות שאול מזבול לו. פ מלמד ששאול כלה ונופן אינו כלה. וכל כך למה על שפשטו ידיהם בזבול הה"ד (מלכים ב' ח') בנה בניתי בית זבול לך: (ד) יוילד נח שלשה בנים את שם את חם ואת יפת והלא יפת הוא הגדול. אלא בתחלה אתה דורש שהיה צדיק. ונולד בשהוא מהול. ושייחד הקב"ה שמו עליו. ושאברהם עתיד לצאת ממנו. וששמש בכהונה גדולה. ושנבנה ב"ה בתחומו. שמעון בר חוטה אמר. שמנין אותיותיו תלה הקב"ה לדורות מן המבול ועד הפלגה. ש"מ שנה: (ה) ויהי כי החל האדם. יא א"ר סימון בג' מקומות נאמר בלשון הזה לשון מרד. אז הוחל. ויהי כי החל. הוא החל להיות גבור בארץ. אתיבון ליה והכתיב (מלכים ב' ח') וזה החלם לעשות. א"ל קיפה על ראשו של נמרוד וא"ל זה המריחן עלי: (ו) יב לרוב על פני האדמה. שהיו שופכים את זרעם על העצים ועל האבנים. ולפי שהיו שטופים בזנות. יג לפיכך הרבה להם בנקבות. הה"ד (שם ו) ויהי כי החל האדם וגו' ובנות יולדו להם: (ז) יד ר"ש בר' אמי ילדה אשתו נקבה. המתיה ר' הייא רבה. א"ל התחיל הקב"ה לברכך. א"ל מנא לך הא. א"ל דכתיב ויהי כי החל האדם לרוב וגו'. עלה אצל אביו. א"ל שמחך הבבלי. א"ל כן וכן אמר לי. א"ל אעפ"כ צורך ליין וצורך לחומץ. צורך ליין יותר מן החומץ. צורך לחטין וצורך לשעורים צורך לחטין יותר מן השעורים. משהאדם משיא את בתו ומוציא יציאותיו הוא אומר לה לא יהי ליך מחזוריך להבא. ר"ג אסיב ברתיה. א"ל אבא צלי עלי. א"ל טו לא יהי ליך מחזוריך להבא. ילדה בן זכר א"ל אבא צלי עלי א"ל לא ישלה ווי מפומך. א"ל אבא שתי שמהות שבאו לי אתה מקללני. א"ל תרתיהון צלון. מן גו דאת הוויא שלם בביתך. לא יהי ליך מחזוריך להבא. ומן גו דהוה בריך קיים. לא ישלה ווי מפומיך. ווי דלא שתי ברי ווי דלא אכיל ברי. ווי דלא אזיל ברי לבי כנשתא: (ח) ויראו בני האלהים. טז רשב"י קרא להון בני דייניא. רשב"י מקלל לכל מאן דקרי להון בני אלהיא. תני רשב"י כל פרצה שאינה מן הגדולים אינה פרצה. כומרייא נגבו אלהיא מאן מומי ביה או מאן מקרב. ולמה קורא אותן בני האלהים. ר' תנינא ורשב"ל תרויהון אמרין שהרבו ימים בלא צער ובלא יסורין. ר' חנא בשם ר' יוסי אמר כדי לעמוד על התקופות ועל החשבונות. רבנן אמרין כדי שיטלו שלהם ושל דורות הבאים אחריהם: (ט) כי טובות הנה. א"ר יודן טבת בתי' יז משהיו מטיבין אשה לבעלה היה גדול נכנס ובועלה תחלה. הה"ד כי טבת הנה אלו הבתולו'. ויקחו להם נשים מכל אשר בחרו אלו נשי אנשים מכל אשר בחרו זה זכר ובהמה. ר' הונא בשם רב יוסף אמר דור המבול לא ניטלו מן העולם עד שבתבו נמוסיות לזכר ולבהמה: (י) א"ר שמלאי יח בב"מ שאתה מוצא זנות אנדרלומוסיאה באה לעולם והורגת טובים ורעים. ר' עזריה ור' יהודה ב"ר סימון בשם ריב"ל אמר על הכל הקב"ה מאריך אפו חוץ מן הזנות. מ"ט ויראו בני האלהים וגו' ומה כתיב בתריה (שם ו) ויאמר ה' אמחה את האדם. ריב"ל בשם ר' פדייה אמר יט כל אותה הלילה היה לוט מבקש רחמים על הסדומיים והיו מקבלין מידו. כיון שאמרו ליח הוציאם אלינו ונדעה אותם לתשמיש. אמרו ליה (שם יט) עוד מי לך פה. (ע"כ היה לך) ללמד סניגוריא עליהם. מבאן ואילך אין לך ללמד עליהם סניגוריא: (יא) ויאמר ה' לא ידון רוחי באדם. א"ר ישמעאל בר' יוסי כ איני נותן רוחי בהם בשעה שאני נותן מתן שכרן של צדיקים לע"ל שנא' (יחזקאל לו) ואת רוחי אתן בקרבכם. ר' יצאי ורשב"ל תרוידון אמרין כא אין ניהנם לע"ל אלא יום הוא שטלהט את הרשעים. מ"ט (מלאכי ג) כי הנה היום בא בוער כתנור והיו כל זדים וכל עושי רשעה קש ולהט אותם היום הבא. ורבנן אמרי יש ניהנם שנא' (ישעיה לא) נאם ה' אשר אור לו בציון ותנור לו בירושלים. ר' יהודה בר' אלעאי אמר לא יום ולא ניהנם. אלא אש היא שתהיה יוצאת מנופו של רשע ומלהטתו שנא' (שם נג) תהרו השש תלדו קש רוחכם אש תאכלם. א"ר יהודה בר אלעאי מהו לא ידון רוחי. עוד כב אין הרוחות הללו נידונות לפני לעולם. ר' הונא בשם ר' אחא אמר בשעה

יד יוסף

ש ר"ה י"ז: י ילקוט ס"ז. ילקוט ד"ה מ". רמז אלף ע"ז. תנחומא סדר נח. סנהדרין ס"ט: יא לעיל פ' כ"ג: יב ילקוט ס"ז: יג זוהר נח ס"ב: יד ילקוט ס"ז כ"ב ע"ז: טו מ"ק ט': טז ילקוט ס"ז. וס"ל לרבי' דסאלסיס זה הוא מול. ו"ח וכ"ל ס"ל סאלסיס ע"ש פלאטס (מלאתי): יז ילקוט ס"ז: יח ילקוט ס"ז. ויק"ר פ' כ"ג. במדבר רבה פ"ט. ירושל' פ"ק דסוטה. תנחומא ס"ז וסדר וירא: יט לקמן ע"ב ובכ"ר ותנחומא בלק: כ ילקוט ס"ז. ירושלמי פרק הלק: כא לעיל ס"ו סי' י'. נדרים מ'. ע"ז ג': כב סנהדרין ק"ט:

מתנות כהונה

זכר אבל החיים לא ימותו שלין מיתה לעתיד כלל: ה"ג הה"ד מות ירעם וירדו כו' וכ"מ בחכ"ל וחילקום יסויה נרס כמו הכא: בלה לשון כלייה והפסד וחילקום נרס כלה והוא היא: יפת הגדול. עיין בפרש"י בתומש: אתה דורש. כלומר דורש ומקדים עליו להזכירו תלמודה וכ"ש פי' בתחלה מדלום ותחמר הטעם שלכך הקדימו לפי פסיה לחיק והשוב על כולם ואת"כ אתה דורש פעמים אחריה: ושנולד מהול. פירש"י שלכך נקרא שלם והוא ע"ד שלחה"ל כל מי שנל"ר בו חיים עולד כשהוא מהול: ושייחד בו'. שנאמר ולקח שם: ושמש בכהונה גדולה. שנאחר והוא כהן לאל עליון: ושנבנה וכו'. שנאמר ויסכון בתחלי שם: על העצים כו'. פירש"י דקיק מדכתיב על הלחמה: חטתיה רלה אותו: מנא לך הא. שנקבה היא בכרכה. הבבלי ר' הייא רבה מנבל היה: שמחך לשומר כלום ביכך אוחך לשמן טוב בלידה עולה ע"ד שלחה"ל ביד חזקה ואמה אמ"ש שלין מיהם יש סימן: צורך ליין כו'. לשומר מ"מ טוב ממנה היה כן זכר: לא יהי כו'. יהי רצון שלא תצטרך לחזור אלי ונוקן הרלחה להם"ר עלשפערה מביתו משל"ל לבן זכר. אסיב ברתיה. הביא את בתו לאם: צלי עלי. הסבלו עלי וברכני לא אני: לא ישלה כו'. לא יפסוק ויסיר אני ואיסור מי

יוסף

שבהגדולים עצומים פרנו בעבירה אין להם תקנה וכתבל המובנל בימיהם: כהניא לומר הכהנים בהם כהני עכו"ם נוגעים האלים ומחליה שלין בהם מתם מי שבנע טוב בה או מי יקריב אליה קרבן (יב"מ): ולמה קורא אותן בני האלהים כמו ד"א למה קורא כו': שהרבו ימים בלא צער ובלא יסורין כל כך למה רבי תני. כל"ל וכן הכא מילקוח (ה"ח) ול"ל לפי שהרבו ימיה בלא צער לכן נקראו בני האלהים לשון קשיטות ומרוח. והאיל וחכר שהרבו ימים בקם הסיבה ליה אחרימו ימים. כדי לעמוד על התקופות שלריך אוקך ימים לעיין בחלופי מנני כוכבי בחוים ומקרייהם ונסיונות רבות להבינו מוסחי הבנים ברוב הכיתה זו לקחות מן הרוח: והיה זה כדי שבסביבתו הדורות תהיה הרחביה מודעת להם: כדי שיטלו שלהם כו' ביקבלו בעבה"ל בכר קלת מלות שרעיתו בחוך ימיהם ונם כן שכר הרבעים שיטלו מהרחיבם ר"ל בלא יבחר זכותם לבניהם הרבעים (יב"מ): (ט) טבת כתיב. הסר ו"ו הוא לשון הטבה על ידי הכסיון. והיינו בלה הנכנסת לחופה שדרכה להקרבה: אלו הבתולות כמ"ש בנית החדש כהיו עדיין תחת יד אביהן והן הבתולות: ויקחו להם נשים אלו נשי אנשים מכל אשר בחרו אלו זכר ובהמה כן הוא בילקוט. ול"ל מדכתיב ויקחו להם נשים ולא לנשים משמע נשים של אחרים לקחו בהמם וגזל. ומכל אשר בחרו משמע לבד בתולות ונשים לקחו עוד אחרים הייט זכר ובהמה ומיבת מכל משמע לרבות שלר מינים: נמוסיות פי' הענין בתורה בלשון יון וכדי שיהיה פנים של איתר עשו זאת (מה"כ) אבל בתולין נ"ב פרש"י שהיא לנגלי שהבריקו עלמן לנעריות בשהבהיל ודיין זה מדכתיב כלו ויקחו להם: (י) בב"מ שאתה מוצא זנות כו' דכתיב הכא ויראו כו' אם בנות האדם וגו' והיינו זנות ויאמר ה' אמחה אם האדם וגו' בהיא מכה בלילה והיינו בדבר יהושע ב ל נסמוך ולתמרינן בפרק חלק בלא נתהם נז"ד אלה על הגזל. בבר האדיך בזה המזרחי והיפ"ם והמה"ק: שאתה מוצא כו' ולא שבבלו לא היו טובים בלל חוץ מנח ובניו. תפסר לקנוים קרי טובים. ובשום"ם מתוכר מ' איתא מקנוים מהו בשון אחרים: אנדרלומוסיא מולכב מן אמדני (פי' לים) ולמוסיא (פי' הכרחת האנשים) כלומר חנבה אחרים רשים ומוטים (מענרין) כמ"ש כיון שמיתן רשות למשחית לין מבחין כו' חבו לא הטעם בפעבר גדול ומחייתה שפוכה. עד שלזה לריך זכות גדול מאד לבלל מהעגנה הכלל הוולא ע"ם חבל כולו: א"ל עוד מי לך פה קרי ביה פה כבא"ל וכוונה כלום יש לך שוד פה להביא לשמוד סגוריה על רשעים אלו: אין לך ללמד כו' בבנות זעות לין מריבה לשים. ולע"ם בנם מקודם זה הו מהגיים בחיעשים אלו מ"ם לא מנעשהו מסטיטוריא עד שיולאה בשיטו שכולם ובדבי אמה (יב"ה): (יא) ויאמר ה' לא ידון כו' כי בטולות רוחם מעבה בשה"ז שוב לא יבוא עוד רוחם בקרבם לעולם שלא יקומו עוד דור התבול לע"ה. בשעה שאני נותן מתן שכרן כל לדיקים לעתיד לבא. כיום הדין הגדול: אין ניהנם לע"ל סי' מבחלה לעיל פ"ו סי' ו'. ומייתי ליה הכא משום מילתא דל"ר בר"ל למדבש לא ידון רוחי באדם לעולם כדמסיק בפרק חלק אפילו בשעה שהקב"ה מחזיר נשמות לפגרים מתים. נשתתן קשה ליה כגיהנם שנאמר רוחכם אש תאכלכם (זה"ק): עוד אין הרוחות הללו נדונות כי השמדים בדין הוא מוכתם לכלות בשע ולהחם הנשמה הם לא יקומו כלל בדין מ"ה ואבהו לנגא: רב הונא בשם כו' מפרש לא ידון לשון דין ורחם שבגף הוא מן ונרסק הגשמה. כלי שלא מחזיר עד רוחן לגהיגם בח"ה ומוסיף רבי חיים

עין

וירדו וימצאו בם ברשעים הללו: ישרים המדיקים: לבקר לעת קץ הימין המחבל לבקר: וצורתם בל רבעים תבלה את הבחול שביהם כלה והם אינם כלים. ואייר בכל זה יהיה להם מחבל ט על ידי שבבנו ידיהם בזבולו יה' הוא בהמ"ק: (ד) והלא יפת הוא הגדול כדאפרקא לן לקמן מאחי יפת הגדול: מתהלה אתה דורש כו' כלומר בראתי להקדים הסוב תמיד: שהיה צדיק כמ"ש ברוך ה' אלהי שם. שלון הקב"ה מייחד שמו אלא על הנדיק. ואחר שהולך להקדים את שם להיטיבו סדר אחריו אח הם בעולד אחריו (יב"מ) והזה"ק כתב דיפה הוא הבכור ואחריו הם ואחריו שם ומפני הטיבה שם הזכיר הכהוב סדר הולדות ליפרע: כשהוא מהול והו מעלה גדולה בלבן נקרא שלם וכן הוא בשומ"ש מחמור ע' מלך שלם בשה בלם בנוסח מעולד שלם: ושייחד הקב"ה שמו עליו כדכתיב ברוך ה' אלהי שם. ושאברהם בשה רחם המתמיעים עדיד לעלת תמנו: וששימש בכהונה גדולה כדכתיב במלכי צדק והוא כהן וגו' והיינו שם. ושיין בכוה"ם ע"ז ובפדר"א פ"ח: ושנבנה בהמ"ק בתחומו בנקרא שלם ע"ש בהמ"ק וירושלים בנפלה בהלקו: שמנין אותיותיו כו' ולכן הסבו מהחלה אחר שזכות בתו שיבא הסורעניות זמן בר בכה: ש"מ שנה הרפבכד מולד שמחיים אחר המבול. ומלידה הרפבכד עד מות פלג בל"ה שנה. והפלגה בסוף ימי פלג היה כמי"ם בס"ע וכדלקמן ס' ל"ה בלחוות שם לחורות בהלה ה' בזכותו. שבתחילו בעלת דור הפלגה מיד אחר מעבה המבול בלקמן פ' ל"ח (מה"ק): (ה) בנ' מקומות כו' בכר מחבאר לעיל סוף פ' כ"ג ע"ש. (ו) לרוב על פני האדמה כו' בפי' חטא אחלים מהבכה תקוותם והיה הזרע רב בעופם והיו שהחיהם ע"ם האדמה על העצים ועל האבנים ולתקן זה נתן להם הקב"ה בנות רבות. אבל הם הטלו בם בנות בנזלו הבשים זה מזה: (ז) ר"ש ברבי אבי תיבת תמי ע"ם ול"ל ר"ם ברבי ורבי היא סיה פלחיד רבי. וכן הוא בכ"ב דף ס"ז ר"ם ברבי. המתיה ראו ראחנו מלעבר ובא לנחמו ובפ"ק דב"ב שאביו היה מנחמו ובכ"ק ת"ל הבחותיו בל הבל הן. לברכך בברכת רבים: מנא לך בנקבה אא ברכה: ויהי כי החל האדם לרוב. ובנות יולדו להם שברכת הרבים היה ע"י לידת בנות הכבה: שמחך הבבלי כלומר כלום ביכך אוחך רבי הייא רבה שמבבל: צורך ליין כו' כלו מ"מ טוב ממנה היה בן זכר. בלוקך לעולם בזכרים יוחר מהנקבות בעניין התלמוד והמסחר ובחאר בלומות הבכורה בלבן הבלות: משאהם מוציא כו' ראיה שהבנה אינה חשובה בבן שהרי מוכרח להתפלל על הבנות שלא יהחרו לביהו אחר שרחו הגדול בהם כאילו מנרשם שלא יחקו לעולם: לא יהי כו' יהי רצון שלא הצטרך להחזר אלי: אסיב ברתיה הביא את בתו: צלי עלי התפלל עלי וברכני: לא ישלה כו' לא יפסוק ויסיר הוי מוי תפיך: שתי שמהות כו' ובפנים ראמון לא הבטה בתחרה ודאי ברכה היא אלא שאינה מובנת אלגה: תרתיהון צלון ברכות שהברכה הבלה היא. ושיין מ"ם בתחומה סוף בראשית. ומן גו דהוי בריך קיים כו' מתוך שיהיה בך קיים בעולם ובוכה לא הסור אלא מוי מפיך שבבל עת הראחר מוי שעדיין לא אכל מוי שעדיין לא שתה מוי שעדיין לא הלך לבית הכנסת: (ה) בני דייניא כמי הדייניה כ"ל עד הבלוסיס יבא דבר שיהיה מלבון מבוח הוא. ולכך רבנ"ו תקלל לבל מאן דקרי להון בלבון הרבות בלי אלהיא שבלבון הרבות אלהיא לשון אלהות ממש. וכוונת הר' להגדיל שנוס שבם כמאמר רבים וכמפרש בל פרצה ס' (יב"מ): פרצה שאינה מן הגדולים כו'